

УДК 636.4.082.083

РОЗВИТОК СВИНЕЙ В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД СТРЕСОСТІЙКОСТІ

Церенюк О.М., к. с.-г. н., Корх І.В., к. с.-г. н.,
Акімов О.В., к. с.-г. н., Бутенко В.О., аспірант
Інститут тваринництва НААН

У представленому матеріалі висвітлено результати залежності розвитку свиней від їх стресостійкості. Були проведені виміри будови тіла у тварин двомісячного віку, розподілених за стресостійкістю в межах однієї технологічної групи. На підставі промірів були розраховані індекси будови тіла. Так за індексом ІДВ тварини групи Мо відзначались значеннями на 4,88 % більшими, порівняно з однолітками групи М-. Перевага за цим індексом молодняку групи М+, над тваринами групи М- була ще значнішою – 11,84 %. За основними індексами були побудовані екстер'єрні профілі.

Ключові слова: **свині, стресостійкість, екстер'єрний профіль, індекс ІДВ, критерій ССТ, коефіцієнти фенотипової консолідації.**

Оцінка свиней за конституцією та екстер'єром має важливе значення, адже м'ясні якості безпосередньо пов'язані з цими показниками. Тому основною задачею селекціонера є формування високопродуктивного стада за рахунок бракування у ранньому віці тварин із різними вадами. Так, В. С. Козирь та ін. зазначають, що на цьому етапі відбирають молодняк, який відповідає модельному рівню продуктивності, і оціненому згідно з вимогами «Інструкції з бонітування свиней» [1]. Попередня оцінка молодняку дозволяє закріплювати у свиней, що розводяться в господарстві, високий потенціал відгодівельних і м'ясних якостей [2]. Із метою покращення вищезазначених показників слід приділяти увагу й лінійним промірам, адже у свиней різних порід змінення лінійних промірів відбувається по різному, що зумовлює розбіжності в їх типах будови тіла. У різні вікові періоди тварини характеризуються різною швидкістю росту осьового та периферичного кістяку [3]. Це підтверджують й результати дослідів багатьох вчених. Так, В. С. Топіха та ін. зазначають, що у породі ландрас різниця за живою масою у продуктивному віці між кнурами та свиноматками в результаті дослідів була більш істотною, в порівнянні зі свинями породи дюрорк. Інтенсивність росту ремонтного молодняку обох порід задовільна, але була відмічена деяка різниця в інтенсивності росту свинок і кнурців. Встановлено, що молодняк свиней породи дюрорк, у порівнянні з ровесниками породи ландрас, відставав у рості до 5-місячного віку [4].

Більш широкі дослідження провів А. Василів і відмітив, що характеризуючи зміни в процесі росту ремонтного молодняку, тварини різного походження (ландрас, велика біла, дюрорк, гемпшир і п'єтрен) відрізнялись за середньою живою масою у 2-місячному віці. Найвищий показник живої маси був у тварин великої білої породи. У період з 2- до 4-місячного віку встановлено, що молодняк породи дюрорк мав найнижчу живу масу при найбільшій довжині тулуба. Найменшу довжину тулуба мали свинки породи велика біла при найвищому обхваті грудей за лопатками та найвищій живій масі. Подальша прижиттєва оцінка показала протилежні результати [5].

Результати аналізу літературних даних підтверджують, що свині м'ясного напрямку продуктивності мають різну інтенсивність росту залежно від статі та по-

роди тварин, особливо ця різниця помітна у ранньому віці, порівнюючи з великою білою породою. Разом із тим, мають місце розбіжності за розвитком і в межах окремих технологічних груп однієї породи. Тому метою наших досліджень було простежити розвиток свиней залежно від їх стресостійкості.

Матеріали та методи дослідження. Дослідження проводили на базі промислового комплексу ФГ «Шубське», у межах однієї технологічної групи, яку було розподілено за стресостійкістю (за критерієм ССТ [6]) після відлучення. В ході досліджень були взяті наступні проміри: довжина тулубу, обхват грудей за лопатками, обхват п'ясті, висота в холці, ширина грудей за лопатками, глибина грудей за лопатками, колодка. На їх основі розраховували індекси будови тіла. Окремим етапом проведеного експерименту було обчислення індексу ІДВ [3].

Результати досліджень. В процесі досліджень ми взяли основні проміри будови тіла у тварин двомісячного віку, розподілених за стресостійкістю. На підставі промірів розраховували індекси будови тіла. За основними індексами побудували екстер'єрні профілі (рис. 1–3). При наявності певних відмінностей за окремими промірами та індексами, загальна картина за екстер'єрними профілями між тваринами різних груп за стресостійкістю суттєво не змінювалась.

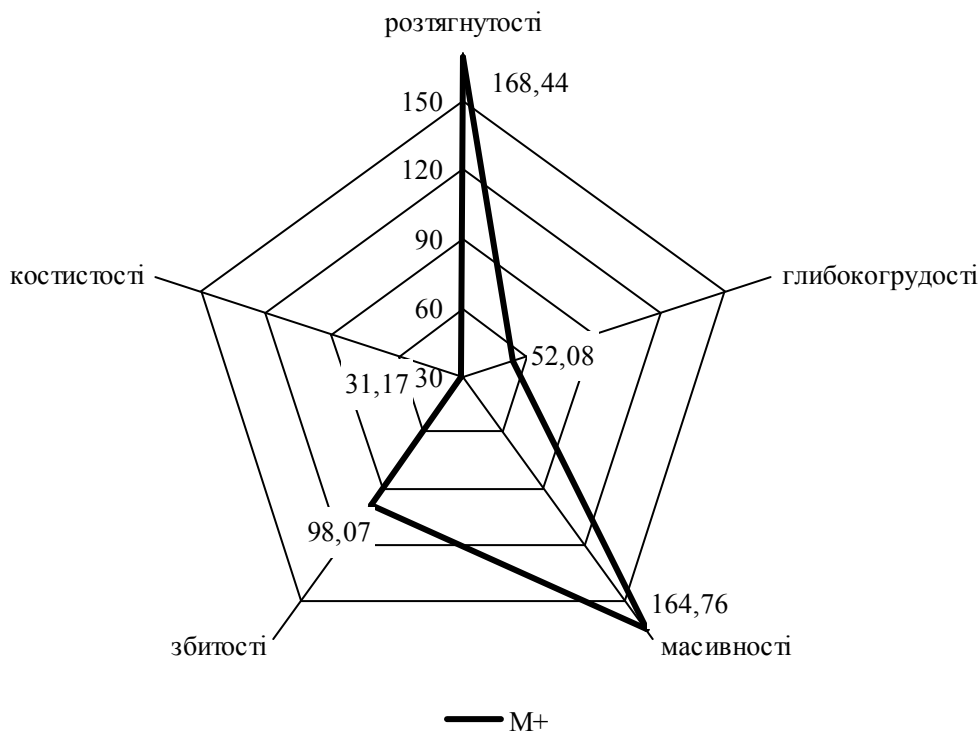

Рис. 1. Екстер'єрний профіль тварин групи розподілу М+ у двомісячному віці.

За індексами розтягнутості, глибокогрудості та масивності у двомісячному віці найбільшими значеннями характеризувались тварини групи розподілу за стресостійкістю М+. Найменші значення цих індексів були у молодняку групи розподілу М-. Однак за індексом збитості найвищими значеннями відзначались тварини групи розподілу М-. Меншими ж значеннями характеризувався молодняк групи розподілу М₀. Того ж часу за індексом костистості більші значення були у тварин групи розподілу М₀, менші – у молодняку групи розподілу М-.

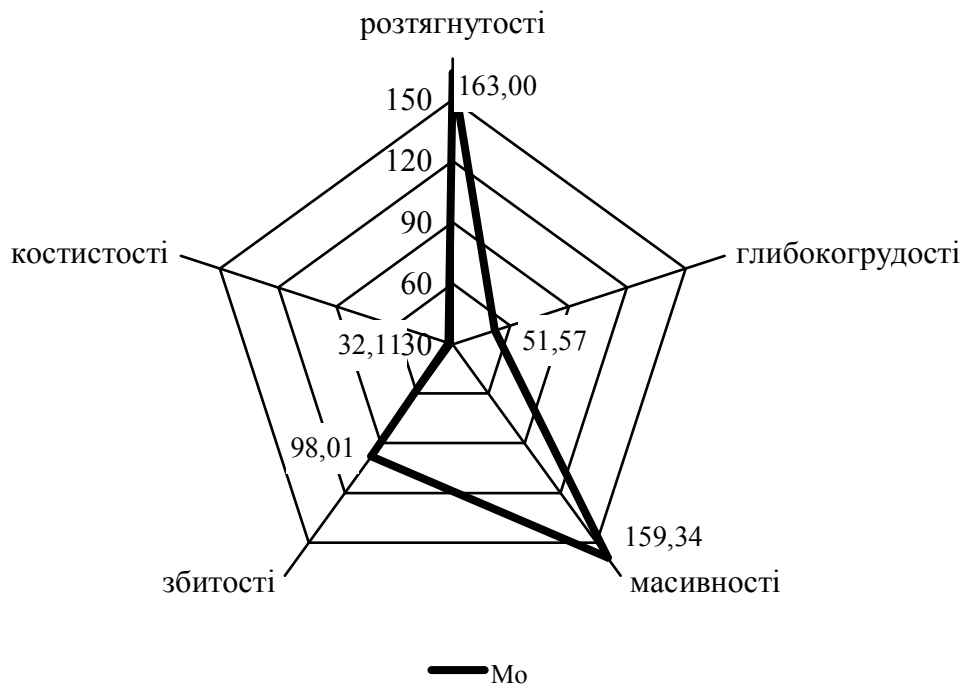

Рис. 2. Екстер'єрний профіль тварин групи розподілу Мо у двомісячному віці.

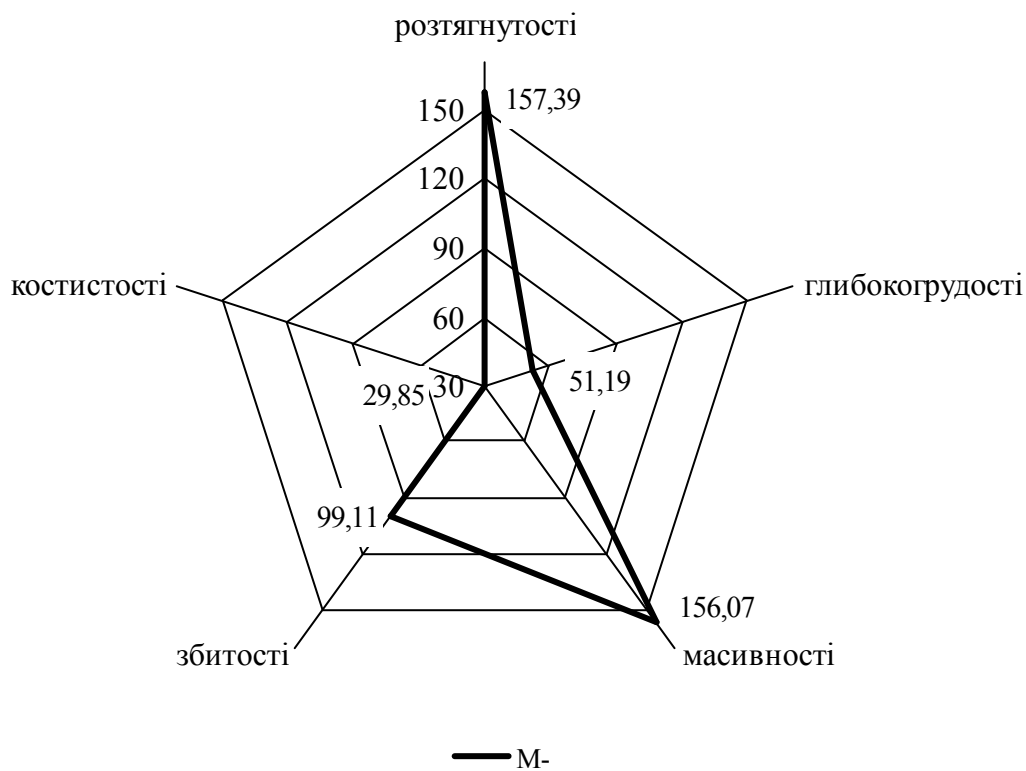

Рис. 3. Екстер'єрний профіль тварин групи розподілу М- у двомісячному віці.

Разом із тим, у віці двох місяців розбіжності за індексами будови тіла між різними за стресостійкістю групами коливались у незначних межах без суттєвих змін в екстер'єрному профілі. Того ж часу, за індексом ІДВ (рис. 4), що поєднує в собі не лише показники окремих промірів, а й живу масу, спостерігались значні відмінності між групами. Так, за індексом ІДВ тварини групи Мо відзначались значеннями на 4,88 % більшими порівняно з однолітками групи М-. Перевага за цим індексом молодняком групи М+, над тваринами групи М-, була ще значнішою – 11,84%.

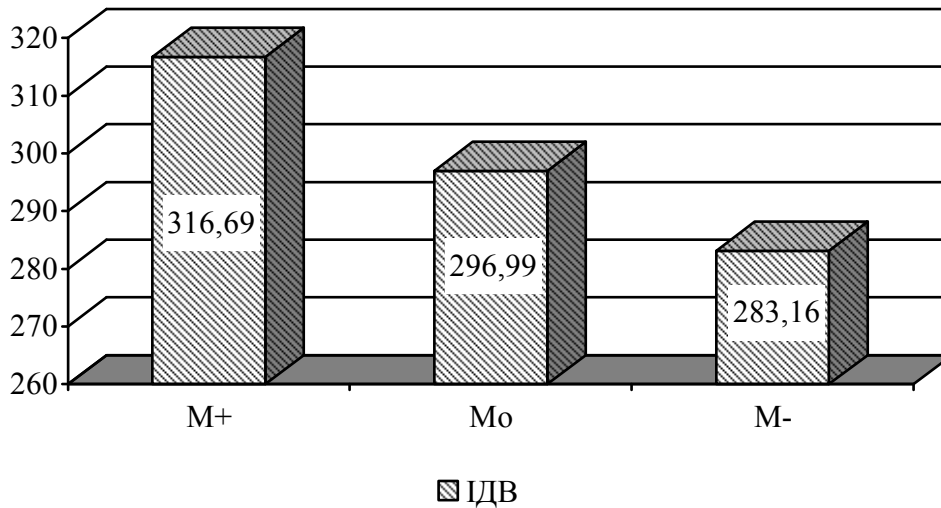

Рис. 4. Значення індексу ІДВ у поросят двомісячного віку різних груп розподілу за стресостійкістю.

Також, із метою вивчення консолідованості основних індексів будови тіла ми розрахували коефіцієнти фенотипової консолідації за двома типами (К1 та К2) за (табл.).

Таблиця

Коефіцієнти фенотипової консолідації за різними індексами будови тіла тварин різної стресостійкості

Група	Коефіцієнт фенотипової консолідації	Жива маса	Індекс					
			розтяг-нутості	глибоко-грудості	масив-ності	збитості	костис-тості	ІДВ
М-	К1	+0,198	+0,028	-0,154	+0,222	-0,330	+0,156	+0,006
	К2	+0,128	+0,060	-0,143	+0,244	-0,335	+0,160	+0,063
Мо	К1	-0,033	-0,033	-0,074	+0,159	-0,133	+0,052	-0,123
	К2	-0,019	-0,032	-0,074	+0,156	-0,138	+0,083	-0,129
М+	К1	-0,064	+0,126	+0,189	-0,200	+0,704	-0,030	+0,170
	К2	-0,002	+0,096	+0,182	-0,230	+0,706	-0,071	+0,125

За розрахованими даними, по живій масі групи розподілу за стресостійкістю М+ та Мо були неконсолідованими. Разом із тим, консолідованість за живою масою тварин групи розподілу М- також була не значною. Найбільш консолідова-

ними за основними розрахованими індексами були тварини груп розподілу за стресостійкістю М+ та М-. Найбільшими значеннями коефіцієнту фенотипової консолідації відзначались тварини групи розподілу М+. Найменш консолідованими за значеннями цього індексу були тварини групи розподілу Мо.

Висновки. Таким чином, взяття промірів та розрахунок індексів по тваринам різних груп розподілу за стресостійкістю вказали на наявність розбіжностей за розвитком у тварин із різною стресостійкістю вже у ранньому віці. При цьому найбільші розбіжності спостерігаються за індексом ІДВ. Того ж часу, не зважаючи на більшу консолідованість за живою масою молодняку групи розподілу за стресостійкістю М-, ці тварини також відзначались найбільш консолідованими показниками лише за індексами масивності та костистості.

Бібліографічний список

1. Інструкція з бонітування свиней. – К., 2003. – 64 с.
2. Козирь В.С. Технологія виробництва свинини / В.С. Козирь, В.І. Халак, В.Ф. Зельдін та ін. // Науково-метод. посіб. – Дніпропетровськ: ІМА-прес. – 2009. – С. 24-26.
3. Церенюк О.М. Модифікація імпортного генетичного матеріалу в Україні: монографія. – ІТ УААН. – Харків, 2010. – С. 21-31.
4. Топіха В.С. М'ясні генотипи свиней південного регіону України / В.С. Топіха, Р.О. Трибрат, С.І. Луговий та ін. // Монографія. – Миколаїв: МДАУ, 2008. – С. 39-43.
5. Василів А. Продуктивні та відтворювальні якості ремонтних свинок різного походження в період адаптації в умовах промислового комплексу / А. Василів // Матер. II Всеукр. наук.-практ. конф. мол. вч. «Перспективні напрями розвитку галузей АПК і підвищення ефективності наукового забезпечення агропромислового виробництва» 15-16 вересня 2010 р. – Тернопіль: ТІ АПВ НААНУ, 2010. – С. 142-144
6. Церенюк О.М. Теоретичне обґрунтування та практична реалізація методів підвищення генетичного потенціалу продуктивності свиней за полігенно-обумовленими ознаками: автореф. дис. на здобуття ступеня доктора с.-г. наук: спец. 06.02.01 «Розведення та селекція тварин» / О. М. Церенюк. – Харків, 2013. – 40 с.

РАЗВИТИЕ СВИНЕЙ В ЗАВИСИМОСТИ ОТ СТРЕССОУСТОЙЧИВОСТИ

Церенюк А.Н., Корх И.В., Акимов А.В., Бутенко В.А., Институт животноводства НААН

В представленном материале отражены результаты зависимости развития свиней от их стрессоустойчивости. Были произведены измерения телосложения у животных двухмесячного возраста, распределенных по стрессоустойчивости в пределах одной технологической группы. На основании промеров были рассчитаны индексы телосложения. Так по индексу ИДВ животные группы Мо отмечались значениями на 4,88 % большими в сравнении с одногодками группы М-. Превосходство по этому индексу молодняком группы М+, над животными группы М-, было еще более значительным – 11,84%. По основным индексам были построены экстерьерные профили.

Ключевые слова: свиньи, стрессоустойчивость, экстерьерный профиль, индекс ИДВ, критерий ССТ, коэффициенты фенотипической консолидации.

PIGS GROWTH DEPENDING ON THEIR STRESS RESISTANCE ABILITY

A.N.Tserenyuk, I.V.Korkh, A.V.Akimov, V.A.Butenko, Institute of Animal Sciences UAAS

The study elicited results of pig growth depended on their stress resistance ability. Measurements of body-built were realized for 2 months aged animals within one technological group. Based on measurements, indexes of the body-built were calculated. Thus, by IDV index, animals from Mo group shown up values on 4.88% higher in comparison with animals born the same year, included to M- group. By this index young animals from M+ group exceeded animals from M- group on 11.84%. Outline diagrams were built by main indexes.

Keywords: pigs, stress resistance, outline diagram, IDV index, SST criteria, phenotypic consolidation coefficients.